

Santykiai su suaugusiais

Vyresnioji mokytoja Irma Odeta Lėvartė, Vyresnioji mokytoja Dalia Jankauskienė

Vaiko santykiai su suaugusiais apima šiltus artimus emocinius ryšius. Vaikas prisiriša prie jam artimų suaugusiųjų, su jais jaučiasi saugus, juos gerbia, myli, tikisi pagalbos sudėtingose situacijose.

Ikimokykliniame amžiuje vaikas mokosi suprasti suaugusįjį, jo jausmus, poreikius, reikalavimus, gera valia jiems paklūsta. Iš suaugusiojo mokosi bendrauti.

Tuo pat metu vaikas siekia savarankiškumo, mokosi suaugusiems pasakyti ar parodyti savo poreikius, su suaugusiais tariasi ar derasi dėl to, kas jam svarbu.

Neretai tėvai, norėdami gerai sutarti su savo vaikais, stengiasi tapti jų draugais. Ir net nesusimąsto, kad būti draugais ir draugiškai elgtis nėra tas pats. Pradėdami svarstyti apie galimus vaikų ir tėvų draugysčių privalumus bei pavojus, pirmiausia turime prisiminti, kad mes esame tėvai, ir tai apibrėžia mūsų santykį ir jo specifiką su savo vaikais. Negana to, suaugusiųjų atsakomybė už savo nepilnamečius atžalas bei jų elgesį yra įtvirtinta teisės aktais. Vadinasi, tėvų ir jų vaikų santykis nėra tapatus, sako socialinių mokslų daktarė edukologė Austėja Landsbergienė.

Kuo tėvų santykiai su vaikais yra kitokie nei draugų tarpusavio santykiai

Suaugęs žmogus yra ne tik vyresnis, bet ir atsakingesnis bei turintis daugiau patirties nei vaikas. Todėl jo pareiga yra perduoti įgytas žinias, sukauptą patirtį, pasaulėžiūrą ir vertybes. Negana to, suaugęs žmogus yra brandesnis, todėl privalo vaikui padėti įgyti socialinių emocinių gebėjimų, o ne dalytis savo emocijomis su vaiku, kuris šių gebėjimų dar neturi ir privalo juos dar įgyti.

Todėl nieko nėra blogiau, kai tėvai (tą ypač mėgsta daryti tie, kurie jaučiasi vieniši) savo baimes, liūdesį ar nerimą perduoda savo atžalai, tiksliau – jomis pasidalija su vaiku, tarsi šis būtų jų geriausias draugas. Taip užkraunama nemenka našta mažam žmogui, jam ji yra gerokai per sunki. Nenoriu sakyti, kad tėvai nuo savo atžalų turi viską slėpti. Tikrai ne. Tačiau sunkius išgyvenimus ir slogias mintis reikėtų pasilikti. Juk nenorime, kad mažieji per anksti taptų

suaugusiais. Vaiko nei smegenų, nei socialinė emocinė branda nėra tokia, kad jis galėtų adekvačiai kalbėtis apie jus užgriuvusius sunkumus ir būti lygiavertis pašnekovas.

Kartais susidaro įspūdis, kad tėvai bijo susipykti su savo atžala, baiminasi išgirsti, jog jie yra blogi tėvai, kurių vaikas nemyli. Neretai suaugusieji painioja du skirtingus dalykus – draugiškumą ir buvimą draugais. Tai nėra tas pats.

Ko reikia, kad vaiko santykiai su suaugusiais plėtotųsi sėkmingai

Ikimokyklinio mokytojo ugdymo žingsniai, padedantys užmegzti ir palaikyti šiltus, partneriškus vaiko santykius su suaugusiais:

- ✓ Gerbti vaiką, šiltai, palankiai su juo bendrauti;
- ✓ Būti geranoriškų, partnerystę grindžiamų santykių modelių vaikui;
- ✓ Natūraliai priimti netinkamus vaiko poelgius, padėti vaikui juos suprasti ir išmokyti tinkamų bendravimo būdų;

Svarbu mažą žmogutį nuo kūdikystės ugdyti pozityviai ir empatišką. Tėvams svarbu išmokyti savo atžalą išklaudyti, užuot nuolat kritikavus ir barus, padėti ir patarti, kad šis pajautų ir suprastų, jog priimate ir mylite jį tokį, koks yra.

Naudota literatūra:

Landsbergienė A. Būti su vaiku geriausiai draugais - klaidingas auklėjimas. Prieiga prie interneto <https://www.tavovaikas.lt/lt/darzelinukas/g-60224-austeja-landsbergiene-buti-su-vaiku-geriausiai-draugais-klaidingas-auklejimas>

Ikimokyklinio ugdymo metodinės rekomendacijos. Švietimo ir mokslo ministerijos švietimo aprūpinimo centras. 2015 m.